

Sak 21/24

Notat «Forslag til prioriteringer for eventuelle ekstraordinært uttak av jerv vinteren 2024/2025.»

Notatet er laget av sekretariatet for rovviltnemnda i region 3 til diskusjon i sak 21/24 *Prioritering av områder for ekstraordinære uttak jerv.*

Innledning

Nemnda i region 3 ønsker å gjøre prioriteringer for tidlige uttak og eventuelle ekstraordinære uttak av jerv vinteren 2024/2025.

Miljødirektoratet gjør fortløpende vurderinger av hvorvidt enkelte områder kan være aktuelle for eventuelle uttak av jerv jf § 13 i rovviltforskriften. Denne vurderingen baserer seg blant annet på dialog med nemndene, og de prioriteringene som signaliseres fra den enkelte rovviltnemnd. Kunnskap om rovviltforekomst sett i forhold til de nasjonalt fastsatte bestandsmål, resultat lisensfelling, dokumenterte skader fra forrige beitesesong, skadehistorikk og rovviltaktivitet er momenter som vurderes med tanke på eventuelle uttak. Områder som er prioritert til beitedyr vil være høyest prioritert.

Status lisensfelling jerv og historikk for fellinger

Regionalt *bestandsmål* for jerv er 4 ynglinger i region 3/Oppland. Følgende vedtak gjelder for årets lisensjakt som startet 20. august;

«Departementet endrer kvoten i vedtaket i rovviltregion 3 til 10 dyr, hvorav maksimalt 7 hunndyr. Av disse kan inntil 5 dyr, hvorav maksimalt 4 hunndyr, felles innenfor jervprioritert område, og 5 dyr, hvorav 3 hunndyr, kan felles i beiteprioritert område.»

Så langt er det felt 2 hannjerver på lisensfelling i region 3. Første ble felt i Ringebu kommune, og en i Øyer kommune. Erfaringsmessig felles det flest dyr i siste halvdel av fellingsperioden.

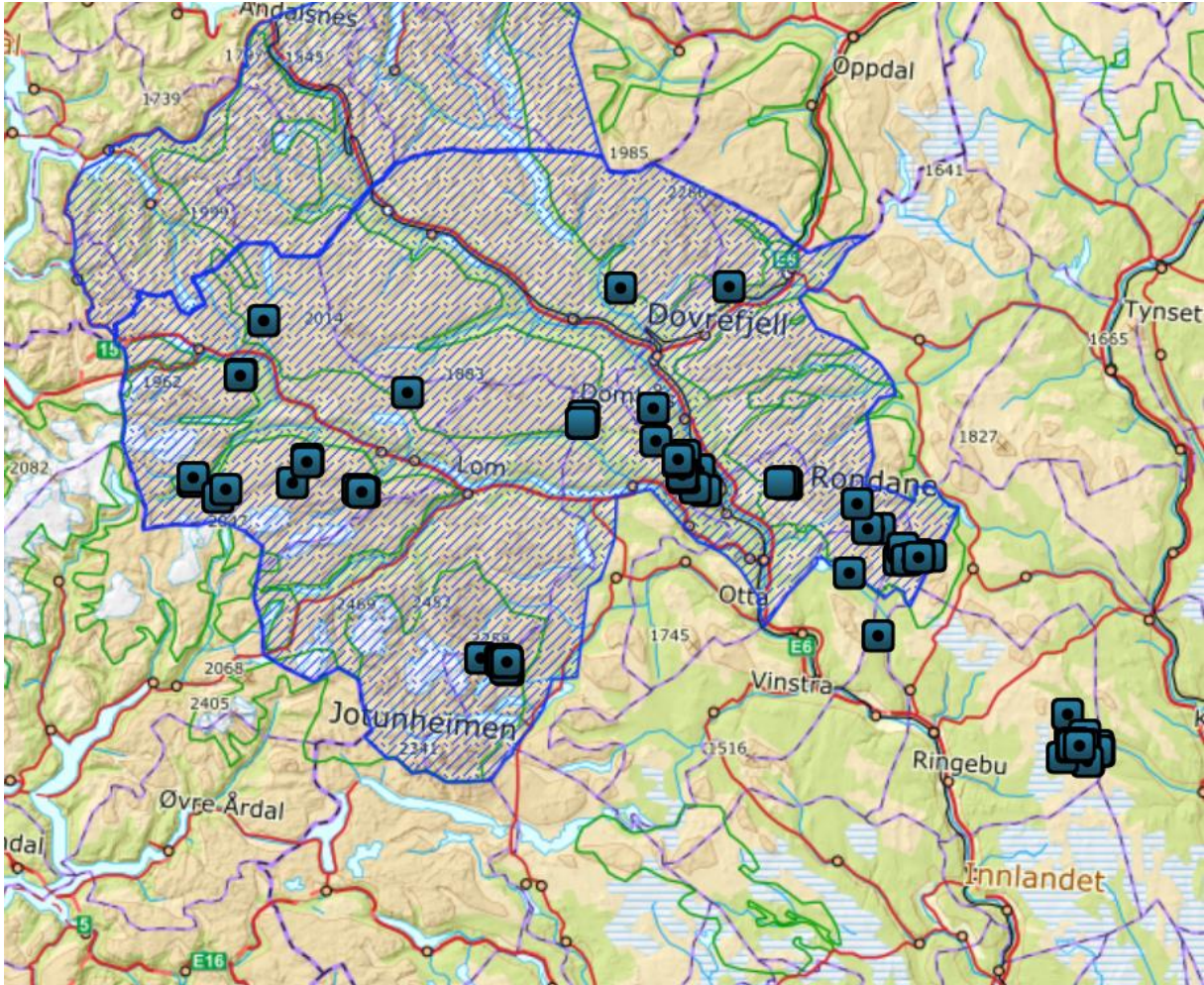
Det har blitt besluttet flere ekstraordinære uttak av jerv i regionen de siste årene. Tabell 1 viser hvilke hilokaliteter i region det har vært yngling i siden 2010, og der krysset er markert med en stjerne (x*) har det vært hiuttak det året. De grønne feltene i tabellen er hilokaliteter som ligger innenfor jerveprioritert sone, mens de hvite da er de som ligger i beiteprioritert sone.

Som tabellen viser så har hovedinnsatsen på ekstraordinære uttak vært rettet mot hilokaliteter i beiteprioriterte områder i region 3, men det har også vært noe uttak i jerveprioritert sone, senest i 2023.

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
NOP 001 Skamsdalen (Lesja - N)				x						x				x*)	
NOP 002 Svartdalen (Lesja - N)					x		x					x	x		
NOP 003 Grøndalen (Lesja - N)					x	x									
NOP 004 Lordalen (Lesja - S)	x			x	x	x	x	x		x	x	x*)		x	
NOP 005 Haverdalen (Dovre)			x	x		x						x	x	x	
NOP 006 Einbuggdalen (Dovre)										x					
NOP 007 Vulu- Musvoldalen (Sel)			x			x		x			x	x		x	
NOP 008 Samdalen (Ringebu)	x					x*									
NOP 009 Storfjellet (Ringebu)					x*							x*)			x*)
NOP 010 Tjønnseterfjellet (N-Fron)	x									x	x*)				x*)
NOP 011 Dalsida Vest (Lesja - N)							x		x						
NOP 012 Torddalen (Skjåk - N)															x
NOP 013 Kjølen (Lesja/Lom)				x	x	x*	x			x	x	x			
NOP 014 Visdalen (Lom)						x	x	x	x	x					
NOP 015 Mysubytta (Skjåk - S)	x	x	x			x	x		x		x	x		x	x
NOP 016 Lundadalen (Skjåk - S)			x			x*		x	x	x	x			x	x
NOP 017 Sikkilsdalen (N-Fron)							x	x*)							
NOP 018 Langsua	x	x			x*										
NOP 019 Jetta (Vågå/Dovre)				x											
Xxx Grimsdalen øst (Dovre)					x*										
NIN 001 Strynefjellet (ny i 2020)											x	x			
NOP 020 Åstdalen (Øyer)						x*				x*)					
NOP 021 Skjerdingen (Ringebu)								x*)							
NIN 006 Gjende (Vågå)															x

Beitesesongen 2024 og tap til jerv.

Det er totalt dokumentert 91 skader til jerv som er registrert i Rovbase denne beitesesongen i region 3. Til sammenligning var det 74 skader dokumentert til jerv i 2023. Kartet under viser hvor disse er lokalisert. 26 av disse skadene ligger i beiteprioriterte områder. I 2023 var det 11 dokumenterte skader til jerv i beiteprioritert område.

Årets erstatningsoppgjør er dessverre ikke klart, siden søknadsfristen er 1. november, så derfor har vi ingen tall å vise til her av hva som er omsøkt av tap til jerv eller erstattet i region 3.

Konklusjon/anbefaling

Vi foreslår følgende tilrådning for ekstraordinære uttak av jerv vinteren 2024- 2025:

1. Rondane sør: Lillehammer/Øyer/Ringebu (beiteprioritert område).

Dette omfatter hilokalitetene NOP 8, NOP 9, NOP 10, NOP 20 og NOP 21. I år er det dokumentert en betydelig økning i antall dokumenterte eller antatt sikre jerveskader i dette området etter årets beitesesong. Det ble felt to hannjerver her i høst på lisensfelling. Ut fra tapstallene er det ingen av de fem lokalitetene som skiller seg vesentlig ut, men hvis det blir aktivitetsøkning i en av disse lokalitetene bør den bli prioritert øverst. Områdets status i forvaltningsplanen blir avgjørende for prioritering.

2. Skjåk sør

Dette omfatter hilokalitetene OP15, OP16 og NIN 001. I disse områdene sør i Skjåk er det nesten årlige ynglinger, og enkelte år er det flere ynglinger her. Det ble gjort hiuttak her i 2007 og 2015. Det har også blitt felt 2 jerv på lisensfelling sør i Skjåk i 2022 og 2 jerv i 2023, hvor alle 4 er felt på åtejakt. I år er det dokumentert 13 skader til jerv, og det er betydelig skadehistorikk i disse områdene.

Miljødirektoratet har besluttet at det skal gjøres et aktivt forsøkt om å felle inntil to jerver i dette området i perioden 9. oktober – 20. desember 2024.

3. Vuludalen

Dette omfatter hilokaliteten NOP 7. Statsforvalteren er ikke kjent med at det har vært gjort hiuttak i dette området tidligere, selv om det har vært tatt ut noen enkeltdyr på både skadefelling, lisensfelling og ekstraordinære uttak. Under lisensfelling på etterjuls vinteren 2024 ble det felt ei jervetispe som har oppholdt seg i området siden 2014, og en hannjerv som det er dokumentert har oppholdt seg i Vuludalen siden februar 2023. Begge ble felt på åte i Stor- Elvdal kommune.

Dette er et område som ligger på grensa mellom region 3 og 5 så det går både beitedyr tilhørende i gamle Hedmark og Oppland her. Totalt er det dokumentert 10 sau drept av jerv i disse områdene i sommer, og historisk er dette et område hvor det har vært mye skader til både jerv og andre rovdyr. Jerv i dette området gjør mulig skade både i jerveprioritert og beiteprioritert område. Det er et krevende område å nå både for lisensfelling og skadefelling, men også for å dokumentere tap, derfor bør dette området prioriteres nå for ekstraordinære uttak.

4. Reinheimen øst – Området Jetta/Skårvangen

Dette omfatter hilokaliteten NOP 13 – Kjølen og NOP 19 – Jetta-Blåhø. Området ligger i jerveprioritert område, og har hatt store tap i flere år. I år er det totalt dokumentert 6 lam tapt til jerv i Skårvangen, og 15 lam tapt til jerv i området Jetta. Det ble gjennomført hiuttak i dette beiteområdet våren 2015, men trolig ville det vært en fordel i dette området om det ble prøvd uttak av enkeltdyr i håp om å få tatt ut en sentral skadegjører. Det er store utfordringer med å ta ut en eksakt skadegjører, siden vi vet lite om individet som gjør skade i dette området, og det er kjent at spesielt hannjerver bruker store områder. Samtidig har det nesten årlig vært prøvd skadefelling i dette området uten å lykkes, så derfor foreslår vi at dette arbeidet videreføres med å forsøke et ekstraordinært uttak av et enkeltdyr før kommende beitesesong.

5. Jotunheimen – Russdalen

Russdalen beitelag har hatt betydelige skader påført av jerv denne beitesesongen. Tidligere har dette området vært lite preget av tap av sau til jerv, da flere av beitebrukerne har tidlig nedsanket over flere år. Sauene i området beiter langt fra vei, og gjennomføring av skadefelling i dette området er svært krevende. Beitelaget er i nærheten av hilokalitetene NIN 006 Gjende og NOP 014 Visdalen, hvor Gjende hadde yngling denne sesongen. Ettersom

dette er et krevende og utilgjengelig terreng, kan det prioriteres å gjøre et forsøk for ekstraordinært uttak av enkeltdyr også i dette området.